

Projekt do pkt 15

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY SIERAKOWICE**

z dnia 19 listopada 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie w Sierakowicach na lata 2021-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 218),

Rada Gminy Sierakowice uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Sierakowicach na lata 2021-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sierakowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Sierakowice

z dnia 19 listopada 2020 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
W SIERAKOWICACH
NA LATA 2021 – 2027**

SIERAKOWICE 2020

WPROWADZENIE

Przemoc w rodzinie, w dzisiejszym rozumieniu jest zjawiskiem społecznym, które towarzyszy ludzkości od początku istnienia rodziny jako instytucji. Akceptowalność tego zjawiska na przestrzeni wieków była różna. Natomiast nie ma wątpliwości, że przemoc występowała w usankcjonowanych społecznie związkach i dotyczyła zwykle osoby najsłabsze, tj. dzieci, kobiety, osoby niepełnosprawne czy starsze. Patriarchalny model rodziny wykształcony przez lata sprawiał, że zwykle osobami stosującymi przemoc byli mężczyźni. Jednak z czasem zaczęła się zmiana społecznego podejścia do oceny stosowania przemocy w rodzinie. Miał na to wpływ rozwój praw człowieka, w szczególności kobiet i dzieci. Coraz częściej wskazywano, że przemoc wobec osób najbliższych jest niedopuszczalna i winna podlegać karze. Polskie prawo bardzo wyraźnie wskazuje, że krzywdzenie osoby najbliższej jest przestępstwem i jak każde inne podlega karze. Każda osoba doznająca przemocy ma prawo do ochrony, a przede wszystkim do powstrzymania i przerwania przemocy.

Osoba doznająca przemocy w rodzinie ma za sobą na ogół wiele przykrych i trudnych doświadczeń, jednocześnie doświadczać może poczucia bezskuteczności własnych działań, które miałyby przerwać przemoc, a także może doznać wielu trudnych doświadczeń ze strony instytucji mających na celu przeciwdziałać zjawisku przemocy w rodzinie. Należy dodać, iż doświadczenie każdego rodzaju przemocy prowadzi do powstania poważnych problemów fizycznych i emocjonalnych.

Niestety przemoc w rodzinie jest powszechnie rozumiana jako sprawa prywatna. Ponieważ do aktów przemocy dochodzi przeważnie w zamkniętym kręgu rodziny, za zamkniętymi drzwiami, zazwyczaj łatwo jest je ukryć przed światem zewnętrznym. Jeśli jednak przemoc zostanie w jakimś sposób zauważona przez innych ludzi, to nie są oni zbyt chętni do podjęcia jakiegokolwiek działań, ponieważ nie chcą być zamieszani w takie prywatne sprawy innych ludzi. Pragnienie ochrony jedności i spójności rodziny nie ogranicza się tylko do zewnętrznych obserwatorów, ale często obejmuje także świadków wewnątrz rodziny oraz same osoby krzywdzone. Bardzo powszechnie obserwuje się, że zarówno osoba doświadczająca przemocy jak i osoba, która dopuszcza się aktów przemocy, dokładają wszelkich starań, aby nikomu nie ujawniać z zewnątrz istnienia przemocy we własnej rodzinie.

Osoba doświadczająca przemocy nie jest w stanie sama jej zatrzymać, nie korzystając z pomocy z zewnątrz. Tylko interdyscyplinarna pomoc może skutecznie ją zatrzymać. Ważne więc, by pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie była wielotorowa. Powinny to być z jednej strony konkretne oddziaływania prawne, a z drugiej strony psychologiczne.

W poszukiwaniu skutecznych form przeciwdziałania przemocy w rodzinie i w pomaganiu jej ofiarom oraz do uzyskania pełnego sukcesu i powodzenia w podejmowaniu działań, znaczącą rolę ma prawidłowa zintegrowana współpraca instytucji.

W celu efektywnego i zintegrowanego działania przeciw przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Sierakowicach na lata 2021-2027, który jest kontynuacją Programu na lata 2017-2020.

Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na terenie gminy Sierakowice jak i na terenie powiatu kartuskiego skierowanych do wszystkich osób uwikłanych w przemoc domową.

Działania służb, które mają na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, obejmuje procedura „Niebieskie Karty”. Została ona opracowana w ten sposób aby połączyć kompetencje wszystkich instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i tworzyć warunki do podejmowania współpracy od momentu interwencji. Szczegółowe warunki realizowania procedury i zadań poszczególnych służb określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Na poziomie gminy Sierakowice działaniami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny a jego funkcjonowanie wynika z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, natomiast tryb, sposób powoływania i odwoływania członków zespołu

interdyscyplinarnego gminy Sierakowice oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania określa regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Sierakowice.

Zasadniczym celem Programu, do osiągnięcia którego pośrednio ma przyczynić się realizacja zadań zaplanowanych w programie, jest ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej oraz efektywna współpraca instytucji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

Program został opracowany przez przedstawicieli instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie działających na terenie gminy Sierakowice i terenie powiatu kartuskiego.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Sierakowicach na lata 2021-2027 będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r., poz 218),
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876), Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.).

Program ten skierowany jest przede wszystkim do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w tym dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych oraz do osób stosujących przemoc w rodzinie, świadków przemocy, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji pracujących na rzecz dzieci i rodziny.

ZAŁOŻENIAMI PROGRAMU SĄ:

1. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie.
2. Promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy.
3. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie.
4. Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
6. Udzielenie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

Program został opracowany w oparciu o lokalną diagnozę problemu w gminie Sierakowice przez zespół w składzie:

1. Ryszard Klajn – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowicach.
2. Ewa Grzenkowicz – starszy specjalista pracy socjalnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowicach.
3. Katarzyna Formela – Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sierakowicach.
4. Krzysztof Myszk – Komendant Komisariatu Policji w Sierakowicach.
5. Stanisław Czerwonka – Dyrektor Kaszubskiego Centrum Medycznego w Sierakowicach.
6. Anna Kuczkowska – Kierownik Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach.
7. Danuta Morawska – pedagog Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kartuzach.
8. Emilia Przystupa – kurator rodzinny zawodowy przy Sądzie Rejonowym w Kartuzach.
9. Andrzej Bystron – kurator zawodowy dla dorosłych przy Sądzie Rejonowym w Kartuzach.
10. Jacek Mazur – Dyrektor Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Sierakowicach

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Sierakowicach ma charakter długotrwały. Działania Programu obejmują lata 2021-2027.

W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE SIERAKOWICE

Przemoc w rodzinie jest jednym z najczęściej wyróżnianych rodzajów przemocy, budzących relatywnie najwięcej emocji. Skala zjawiska przemocy domowej jest dość trudna do zdiagnozowania z uwagi na złożoność form jakie przybiera, przez postawę osób doznających przemocy, które z różnych przyczyn nie zgłaszają problemu instytucjom. Należy podkreślić, że po nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie osoba doświadczająca przemocy czy świadek mogą zwracać się do pięciu instytucji, które posiadają kompetencje sporządzania Niebieskiej Karty- A tj. przedstawiciele policji, pomocy społecznej, służby zdrowia, oświaty i gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Poniższe dane wskazują ilość interwencji domowych dotyczących przemocy przeprowadzonych przez funkcjonariuszy policji Komisariatu Policji w Sierakowicach w przeciągu trzech lat.

Tabela nr 1

Liczba interwencji domowych na terenie gminy Sierakowice w latach 2017 – 2019

LP	ROK	Ilość interwencji	W tym dotyczących przemocy w rodzinie
1	2017	152	95
2	2018	124	18
3	2019	154	34

Z danych pochodzących z Komisariatu Policji w Sierakowicach wynika, że na terenie gminy Sierakowice odnotowuje się tendencję wzrostową interwencji domowych ale w porównaniu z rokiem 2017 malejącą dotyczących przemocy w rodzinie. Zgodnie z tabelą nr 2 największą grupę pokrzywdzonych, stanowią kobiety i pełnoletnie dzieci.

Tabela nr 2

Pokrzywdzeni w wyniku przemocy domowej w latach 2017-2019

ROK	Kobiety	Mężczyźni (wiek 18 lat)	Osoby małoletnie	Osoby starsze	Osoby niepełnosprawne	Inne
2017	30	2	-	-	-	-
2018	27	7	1	2	-	-
2019	21	5	5	-	-	-

Skalę problemu przemocy w rodzinie w gminie Sierakowice obrazuje również realizacja procedury „Niebieskiej Karty”, która zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, realizowana jest przez Zespół Interdyscyplinarny w Sierakowicach.

Tabela nr 3

Liczba sporządzonych Niebieskich Kart -A w latach 2017 -2019

ROK	Policja	GOPS	Oświata	GKRPA	Służba Zdrowia	RAZEM
2017	32	9	7	-	-	49
2018	34	12	3	1	1	51
2019	32	15	2	2	1	52

Z powyższych danych wynika, że najczęściej Niebieskich Kart sporządza policja oraz pomoc społeczna.

Do rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze, których zadaniem jest między innymi:

1. Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie.

2. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.

3. Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Tabela nr 4 obrazuje dane dotyczące procedury „Niebieskiej Karty” w gminie Sierakowice w latach 2017-2019.

Tabela nr 4

Dane dotyczące procedury „Niebieskiej Karty” realizowanych przez grupę roboczą w latach 2017-2019

PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY		2017 ROK	2018 ROK	2019 ROK
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C		26	13	11
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D		17	17	22
Liczba sprawców przemocy, którzy osobiście stawili się na wezwanie przewodniczącego ZI		34	24	35
Liczba zakończonych przez ZI procedur „Niebieskie Karty”		32	40	39
W tym na skutek:	Ustania przemocy w rodzinie	21	26	29
	Zrealizowania planu pomocy	3	1	0
	Bezzasadne podejmowanie dalszych działań	8	13	10
Liczba przekazanych przez ZI/GR zawiadomień do organów Ścigania o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie		7	4	1
Liczba spotkań grup roboczych		164	158	151
Liczba grup roboczych		59	65	63

Osoby doznające przemocy w rodzinie mogą korzystać na terenie naszej gminy ze specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, specjalisty w zakresie pracy z rodziną oraz specjalisty w zakresie pomocy ofiarom przemocy. Pomoc udzielana jest w formie terapii, spotkań indywidualnych lub grupowych, którą zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach. Osoby doznające przemocy korzystają również z pomocy w formie pracy socjalnej.

Osobom, które są sprawcami przemocy w rodzinie oferowana jest pomoc w postaci terapii dla osób uzależnionych od alkoholu oraz oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

W tych przypadkach osoby kierowane są do instytucji po za terenem gminy Sierakowice.

Dla zdiagnozowania zjawiska przemocy w rodzinie zebrano dane dotyczące osób korzystających ze wsparcia specjalistów Punktu Interwencji Kryzysowej oraz Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego przy GOPS w Sierakowicach.

Tabela nr 5

Udzielona pomoc osobom uwiłkanym w przemoc przez specjalistów GOPS w Sierakowicach w latach 2017-2019

ROK	Osoby doznające przemocy	Osoby doznające przemoc – dzieci	Osoby stosujące przemoc w rodzinie
2017	67	9	12
2018	69	13	6
2019	103	8	11

W sytuacji zagrożenia zdrowia i życia osoby dotknięte przemocą (dorośli i dzieci) mają zapewnioną możliwość schronienia w Mieszkanii Chronionym prowadzoną przez Gminny Ośrodek Społecznej w Sierakowicach, co obrazuje tabela nr 6.

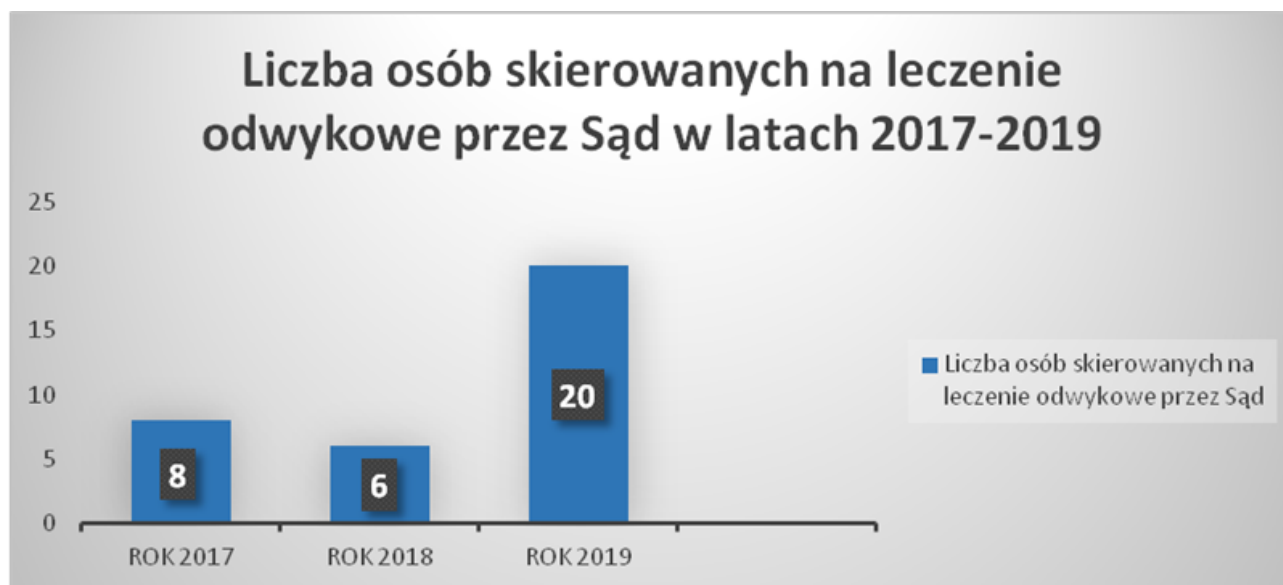
Tabela nr 6

Schronienie w mieszkaniu chronionym w latach 2017-2019

ROK	Osoby doznające przemocy dorośli	Osoby doznające przemocy dzieci
2017	-----	-----
2018	1	2
2019	1	2

Rozmiar problemu przemocy w rodzinie i problemu uzależnienia od alkoholu na terenie gminy Sierakowice obrazują dane zgromadzone przez Komisariat Policji w Sierakowicach oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sierakowicach.

Wykres nr 1

Wykres nr 2 obrazuje ilość prowadzonych postępowań przygotowawczych w związku z popełnionym czynem art.207 kk.

Wykres nr 2

Jak wynika z poszczególnych danych, instytucje podejmują różne działania w celu zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie i pomocy osobom pokrzywdzonym. Na pewno wzrasta też świadomość społeczna. Narastające tempo życia, pojawiające się kryzysy, często przekraczają możliwości samodzielnego poradzenia sobie z pojawiającym się problemem i dlatego należy się zastanowić co należy jeszcze zrobić aby pomoc specjalistyczna była skuteczna i minimalizowała problem.

**CELE GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W SIERAKOWICACH
NA LATA 2021 – 2027**

CELE I ZADANIA PROGRAMU

Głównym celem programu jest zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie i jego skutków w gminie Sierakowice poprzez tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych czy uwikłanych w zjawisko przemocy w rodzinie.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Podniesienie jakości i skuteczności pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy.
2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Prowadzenie profilaktyki i edukacji społecznej.

RODZAJE DZIAŁAŃ

1. Podniesienie jakości i skuteczności pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy

- 1.1.Organizowanie szkoleń, konferencji dla osób zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.
- 1.2.Opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych.
- 1.3.Opracowanie i aktualizowanie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Sierakowice.
- 1.4.Doskonalenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc.
- 1.5.Promowanie i realizacja projektów zapobiegających i niwelujących skutki przemocy w rodzinie.

2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie

- 2.1.Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy w rodzinie w formie schronienia w mieszkaniu chronionym lub innej placówce specjalistycznej.
- 2.2.Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty.
- 2.3.Udzielenie pomocy socjalnej, finansowej i rzeczowej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
- 2.4.Udzielenie pomocy specjalistycznej, psychologicznej, pedagogicznej osobom doznającym przemocy.
- 2.5.Efektywna i ścisła współpraca instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

- 3.1. Podejmowanie działań w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty.
- 3.2. Rozpowszechnianie informacji oraz motywowanie osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
- 3.3. Działania separujące osoby stosujące przemoc od osób doznających przemocy.
- 3.4. Wsparcie specjalistyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

3.5. Przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkohol, środki psychoaktywne, stosujące przemoc.

4. Prowadzenie profilaktyki i edukacji społecznej.

4.1. Prowadzenie edukacji przedmałżeńskiej.

4.2. Upowszechnianie edukacyjnych programów profilaktyki szkolnej.

4.3. Realizowanie projektów edukacyjno-informacyjnych dla dorosłych, młodzieży i dzieci z zakresu występowania, zapobiegania, ochrony i radzenia sobie zjawiskiem przemocy w rodzinie.

4.4. Prowadzenie poradnictwa i działań edukacyjnych służących wzmacnianiu wychowawczych i opiekuńczych kompetencji rodzicielskich.

4.5. Rozwijanie poradnictwa rodzinnego.

4.6. Działania edukacyjne w ramach procedury „Niebieskie Karty”

REALIZATORZY DZIAŁAŃ I CELÓW:

1. Zespół Interdyscyplinarny w Sierakowicach
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sierakowicach
4. Urząd Gminy w Sierakowicach
5. Placówki Oświatowe z terenu gminy Sierakowice
6. Komisariat Policji w Sierakowicach
7. Kaszubskie Centrum Medyczne w Sierakowicach
8. Gminny Ośrodek Kultury w Sierakowicach
9. Parafie z terenu gminy Sierakowice
10. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach
11. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kartuzach
12. Sąd Rejonowy w Kartuzach
13. Prokuratura Rejonowa w Kartuzach
14. Organizacje i Stowarzyszenia działające na terenie gminy Sierakowice i powiatu kartuskiego
15. Zespoły kuratorskiej służby sądowej

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Gminy Sierakowice na lata 2021-2027 są środki własne Gminy, środki z budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

MONITORING

Monitorowaniem realizacji działań ujętych w Gminnym Programie zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny w Sierakowicach. Coroczny monitoring podejmowanych zadań i sposobów ich realizacji odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizacji Programu będzie przedstawiane Radzie Gminy w Sierakowicach do dnia 31 maja każdego roku.

Uzasadnienie

Konieczność opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 218).

Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na terenie gminy Sierakowice jak i na terenie powiatu kartuskiego skierowanych do wszystkich osób uwikłanych w przemoc domową. Zasadniczym celem Programu jest ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej oraz efektywna współpraca instytucji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

Wobec powyższego przyjęcie uchwały jest zasadne.